

Школска 2019/2020. година
Општинско такмичење ученика средњих школа
из српског језика и језичке културе
1. разред

Шифра: _____

Бр.	Питања	Поени																						
1.	У Мирослављевом јеванђељу можемо прочитати запис: а) Светог Саве; б) кнеза Мирослава; в) Стефана Немање; г) Глигорија дијака. Заокружи слово испред тачног одговора.																							
2.	У Сремским Карловцима је 1726. године Славјанску школу отворио: а) Доситеј Обрадовић; б) Аврам Мразовић; в) Максим Суворов; г) Емануил Козачински. Заокружи слово испред тачног одговора.																							
3.	Следеће облике замени књижевним ијекавским облицима: ПЕСАК _____ ПЕШЧАНИ _____ НЕГА _____ НЕГОВАТИ _____																							
4.	У покретне говорне органе спадају: а) усне; б) језик; в) зуби; г) алвеоле; д) тврдо непце; ђ) меко непце. Заокружи слова испред тачног одговора.																							
5.	Приликом говорења улогу резонатора имају _____, _____ и _____ дупља.																							
6.	Ваздушна струја пролази кроз теснац који образују доња усна и горњи секутићи, док гласне жице мирују. Описани глас је _____.																							
7.	Наведи све сонанте: _____.																							
8.	Подвуци речи у којима се јављају слоготворни сонанти: Више волим да погледам прворазредну драму или неки мјузикл од трилера, вестерна или филмова са гангстерима.																							
9.	Попуни табелу којом се представља подела сугласника по звучности, водећи рачуна о томе да парњаци по звучности буду у истој колони: <table><tr><td>звучни</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td>/</td><td>/</td><td>/</td></tr><tr><td>беззвучни</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr></table>	звучни								/	/	/	беззвучни											
звучни								/	/	/														
беззвучни																								
10.	Разврстај гласове П, З, Х, Д, Џ, Ж, Ћ према начину творбе. тесначни _____ сливени _____ преградни _____																							
11.	Фонеме на основу којих знамо да речи РЕКА, РИКА и РУКА немају исто значење међусобно се разликују по: а) звучности, б) месту преграде, в) положају језика, г) назалности. Заокружи слово испред тачног одговора.																							

Бр.	Питања	Поени
12.	У речима ЋАК и ЏАК опониране фонеме се разликују по: а) звучности; б) начину творбе; в) месту творбе; г) опозицији мекоћа : тврдоћа. Заокружи слова испред тачног одговора.	
13.	Ако наведеним редом напишеш: 1) безвучни веларни експлозив, 2) средњи вокал задњег реда, 3) безвучни дентални фрикатив, 4) ниски вокал, добићеш реч _____.	
14.	Ако на месту звездеце у низу РА* употребимо неки од описаних гласова, добићемо различите речи. Испред сваког значења упиши одговарајући број, као што је урађено у примеру. 1) билабијални сонант; _____ 4 острво у Јадранском мору 2) звучни палатални фрикатив; _____ једна житарица 3) безвучни веларни експлозив; _____ оквир за слику 4) звучни билабијални експлозив. _____ врста зглавкара	
15.	Заокружи слово испред примера који илуструје покретни вокал: а) ког : кога; б) вук : вука; в) Ћуро : Ћура; г) ранац : ранца.	
16.	Заокружи слова испред парова речи који илуструју алтернацију О : Е. а) бели : боли; б) тећи : ток; в) краљева : Петрова; г) коњем : печатом.	
17.	<u>Девојчин</u> мираз је био њена засебна имовина. Подвучена реч илуструје гласовну промену која се назива: а) палатализација; б) сибиларизација; в) јотовање; г) упрошћавање сугласничких група. Заокружи слово испред тачног одговора.	
18.	Које гласовне промене примећујеш у номинативу множине мушког рода компаратива придева ГУСТ? _____	
19.	Одреди род, падеж и број подвучене речи у следећој реченици: <u>Саће</u> чине ћелије воска у којима пчеле чувају мед. Род: _____; падеж: _____; број: _____.	
20.	Следећу реченицу препиши правилно писаним словима – број 1813. остаје. 1813. ГОДИНЕ ЈЕ ПОДИГНУТ ДРУГИ СРПСКИ УСТАНАК, А ДРУГИ СВЕЦКИ РАТ ЈЕ ПОЧЕО СТОТРИДЕСЕТШЕСТ ГОДИНА КАСНИЈЕ. _____ _____	

Прегледао: _____

Укупно поена: _____

Школска 2019/2020. година
Општинско такмичење ученика средњих школа
из српског језика и језичке културе
1. разред
РЕШЕЊА

1.	г)																						
2.	в)																						
3.	ПИЈЕСАК ПЈЕШЧАНИ ЊЕГА ЊЕГОВАТИ																						
4.	а), б), ђ)																						
5.	УСНА, НОСНА и ЖДРЕОНА дупља (редослед није битан)																						
6.	Ф																						
7.	М Н Њ Л Љ Р В Ј (редослед није битан)																						
8.	Више волим да погледам <u>прворазредну</u> драму или неки <u>мјузикл</u> од трилера, вестерна или филмова са гангстерима.																						
9.	(редослед парова није битан) <table><tr><td>звучни</td><td>Б</td><td>Д</td><td>Г</td><td>З</td><td>Ж</td><td>Ц</td><td>Ђ</td><td>/</td><td>/</td><td>/</td></tr><tr><td>беззвучни</td><td>П</td><td>Т</td><td>К</td><td>С</td><td>Ш</td><td>Ч</td><td>Ћ</td><td>Ф</td><td>Х</td><td>Џ</td></tr></table>	звучни	Б	Д	Г	З	Ж	Ц	Ђ	/	/	/	беззвучни	П	Т	К	С	Ш	Ч	Ћ	Ф	Х	Џ
звучни	Б	Д	Г	З	Ж	Ц	Ђ	/	/	/													
беззвучни	П	Т	К	С	Ш	Ч	Ћ	Ф	Х	Џ													
10.	тесначни <u>З, Х, Ж</u> сливени <u>Ц, Ћ</u> преградни <u>П, Д</u>																						
11.	в)																						
12.	г)																						
13.	КОСА																						
14.	<u>4</u> острво у Јадранском мору <u>2</u> једна житарица <u>1</u> оквир за слику <u>3</u> врста зглавкара																						
15.	а)																						
16.	в), г)																						
17.	а)																						
18.	јотовање, једначење (сугласника) по месту творбе (редослед није битан)																						
19.	Род: <u>СРЕДЊИ</u> ; падеж: <u>АКУЗАТИВ</u> ; број: <u>ЈЕДНИНА</u>																						
20.	1813. године је подигнут Други српски устанак, а Други светски рат је почео сто тридесет шест година касније.																						